

Uchwała Nr XXIV/128/17

Rady Miejskiej w Surażu

z dnia 27 stycznia 2017r.

w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Zawyki

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579.) Rada Miejska w Surażu uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje i zatwierdza Plan Odnowy Miejscowości Zawyki na lata 2017 – 2024 stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2. Traci moc Uchwała Nr XLIII/223/10 Rady Miejskiej w Surażu z dnia 19 kwietnia 2010 r. w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Zawyki.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Suraża.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

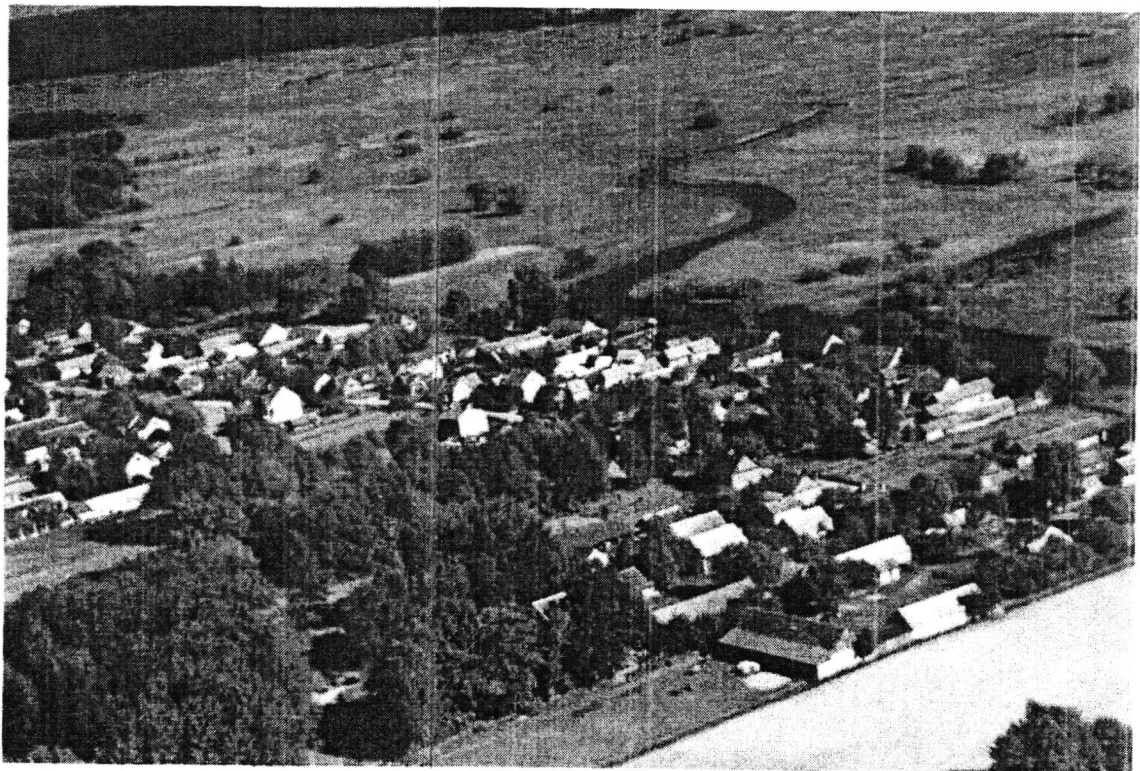
[Signature]
Agnieszka Edyta Filipczuk-Żamojda

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIV/128/1

Rady Miejskiej w Suraz

z dnia 27 stycznia 2017

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWYKI NA LATA 2017 - 2024

Spis treści

1. WSTĘP.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	4
2.1 Położenie i powierzchnia.	4
2.2 Środowisko przyrodnicze.	5
2.3. Historia wsi Zawyki	5
2.4. Środowisko społeczno-gospodarcze	6
3. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO	7
4. ANALIZA SWOT	8
5. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI.....	9
6. ZADANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI	10
7. UWARUNKOWANIA REALIZACJI PLANU	11
8. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	12

1. WSTĘP

Plan Odnowy Wsi Zawyki opracowany został w celu rozwoju miejscowości i pozyskania środków pomocowych.

Plan opracowany został przy udziale mieszkańców podczas zebrania wiejskiego w świetlicy wiejskiej w miejscowości Zawyki.

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości nie jest dokumentem zamkniętym. Na każdym etapie jego wdrażania wraz ze zmieniającymi się okolicznościami i wymaganiami będzie możliwość jego uzupełniania, poprawiania i udoskonalania.

Plan Odnowy Miejscowości „Naszą Małą Strategię” opracowali mieszkańcy i to oni są jego autorami. Powinni czuć się odpowiedzialni za jego wdrażanie. Gmina Suraz winna wspierać te działania, w szczególności przez opiekę merytoryczną i o ile to możliwe - wspierać finansowo.

Plan Odnowy Miejscowości wsi Zawyki uwzględnia dla danego obszaru specyficzne uwarunkowania historyczne, geograficzne, gospodarcze i społeczno – kulturowe. Niniejsze czynniki wyraźnie oddziałują na rozwój lokalnej społeczności.

Wieś Zawyki leży na północnym brzegu Narwi w środkowej części gminy i w opinii mieszkańców była pomijana w zakresie inwestycji przez władze samorządowe. Gmina Suraz jest najmniejsza pod względem powierzchni i ludności w województwie podlaskim i nie dysponuje wystarczającym budżetem, aby zrealizować wszystkie potrzeby mieszkańców.

Zgodnie ze statutem sołectwa, organem uchwałodawczym i kontrolnym dla Zawyki, jest zebranie wiejskie (zebranie ogółu mieszkańców), natomiast wykonawczym - sołtys. Działalność sołtysa wspomaga Rada Sołecka, która jest organem doradczym. Sołtys ma prawo do brania udziału w sesji i występowania na forum Rady Miejskiej w Surazie (nie ma on jednak prawa głosu). W latach 2014r. - 2016 r. miejscowość miała możliwość dysponowania i korzystania ze środków funduszu sołeckiego.

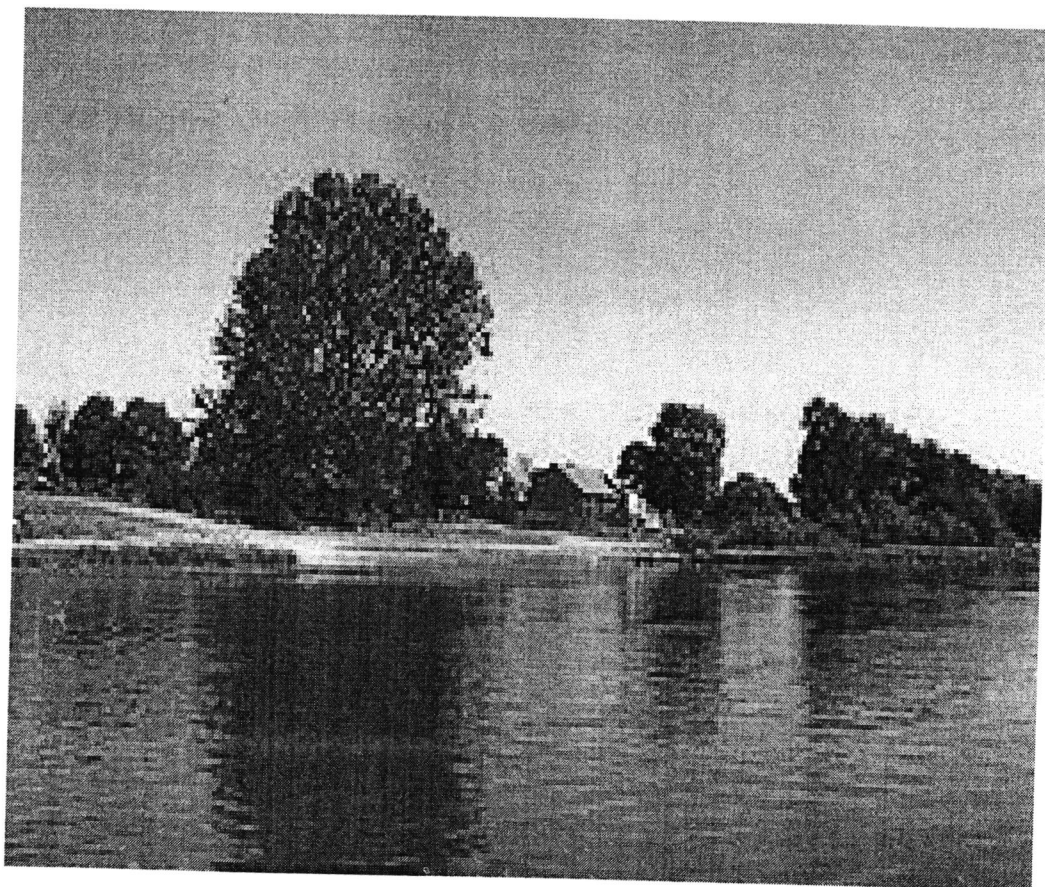
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

2.1 Położenie i powierzchnia.

Wieś Zawyki położona jest w północno-wschodniej Polsce, województwie podlaskim i powiecie białostockim. Od stolicy kraju odległe jest około 150 km a od stolicy województwa 30 km i 6 km od siedziby gminy w Surazhu.

Wieś rozciąga się wzdłuż biegu Narwi na jej prawym brzegu na długości około 1,5 km. Położona jest w środkowej części gminy pomiędzy Surazhem a Doktorcami na przebiegu głównej drogi komunikacyjnej gminy rangi powiatowej. Pod względem powierzchni i ludności Zawyki są największą wsią na terenie gminy Surazh.

Pod względem geograficznym wieś Zawyki położona jest na styku dwóch mezoregionów; Doliny Górnej Narwi i Wysoczyzny Białostockiej. Mezoregiony te wchodzi w skład makroregionu Niziny Północnopodlaskiej, która należy do prowincji Wysoczyzn Podlasko-Białoruskich.

2.2 Środowisko przyrodnicze.

Głównym elementem środowiska przyrodniczego, który warunkuje rozwój wsi jest rzeka Narew. Tereny wiejskie użytkowane jako grunty orne rozciągają się na północ od rzeki na wysokości od 120m do 140 m n.p.m. Na południe od rzeki położone są łąki z wyniesieniem Ostrówek porośniętym młodnikiem sosnowym. Dolina rzeki jest często zalewana podczas wiosennych roztopów i letnich opadów. Na wschód od wsi rozciąga się zwarty kompleks leśny borów sosnowych i mieszanych w wieku 60-80 lat.

Ulicą przez wieś przebiega północna granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Narwi, wchodzącego w skład obszarów Natura 2000. Tereny te upodobały sobie ptaki wodno-błotne, których występuje tu około 100 gatunków. We wsi znajduje się ponad 40 gniazd bociana białego, najwięcej w jednej miejscowości w kraju. W okresie lęgowym przebywa tu stale nawet 150 bocianów. Ich ochrona powinna być szczególną troską mieszkańców, gdyż jest to znakomity powód do promocji miejscowości i jej unikalnej wartości.

2.3. Historia wsi Zawyki

Najstarsze ślady osadnictwa w postaci stanowisk archeologicznych w okolicach Zawyki pochodzą z epoki kamienia, brązu i żelaza. W terenie najbardziej czytelne zachowały się kurhany z IV w oraz średniowieczne grodzisko Ostrówek. W pobliżu uroczyska Klewczyk, gdzie dzisiaj znajdują się dwie kaplice funkcjonowały również średniowieczne cmentarzyska.

Zawyki, zwane w XVI wieku Zawojkami (być może od charakterystycznie meandrującej w pobliżu Narwi), były jedną z największych wsi chłopskich w okolicach Suraza. Z całą pewnością jej początki sięgają przynajmniej II poł. XV wieku, ale pierwsza pisana informacja o jej istnieniu pochodzi dopiero z 1558 roku. Zawyki były wówczas własnością królewską i jako taka, wraz kilkunastoma innymi wsiami, należały do starostwa suraskiego.

Ich obecny, wydłużony kształt, powstał w wyniku pomiaru włócznej przeprowadzonej w 1562 roku. Wieś uzyskała ziemię o powierzchni 30 włók, tj. ok. 480 ha. W 1577 roku posiadała młyn z pięcioma kołami oraz trzy karczmy. Jej mieszkańcami w większości byli chłopci ruskiego pochodzenia, którzy po 1596 roku przeszli na wyznanie unickie, ale obok nich żyli także katolicy uczęszczający do kościoła w Suraziu.

W poł. XVIII wieku Ignacy Karniewski, generał wojsk koronnych, ufundował na potrzeby unitów istniejącą do dziś drewnianą kaplicę pw. Imienia Najświętszej Marii Panny. Jest ona jednym z najcenniejszych zabytków gminy. Obok niej znajduje się kapliczka z cudownym źródłem, pochodząca z tego samego stulecia. W XIX wieku kaplica została

przejęta przez Cerkiew prawosławną. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę, w 1919 roku kaplica została przekazana Kościołowi rzymskokatolickiemu.

W latach 1919-1939 Zawyki były siedzibą gminy do której w przejściowo należał nawet Suraż. Po II wojnie światowej Zawyki samodzielną Gromadzką Radą ale z siedzibą w Rynkach. W latach 70 po kolejnej reformie administracyjnej włączone zostały do Gminy Suraż.

2.4. Środowisko społeczno-gospodarcze

Zawyki są największą wsią w Gminie Suraż liczącą w 2016 r 313 mieszkańców. Po wojnie wybudowano tutaj szkołę która funkcjonowała do końca XX w. Obecnie jest własnością Stowarzyszenia Nasze Zawyki i znajduje się tu siedziba OSP, świetlica wiejska wyposażona w komputery i dostęp do Internetu.

Stowarzyszenie organizuje tu okolicznościowe imprezy i festyny.

W połowie września przy kaplicach odbywa się ekumeniczny odpust im. Maryi oraz tradycyjna zabawa „Na Kopacza”. Parafia Suraż do której należy kaplica w Zawykach stworzyła tu miejsca do kontemplacji z renowacją kapliczek i budową drogi krzyżowej. Nabożeństwa w kaplicy odbywają się w niedziele o godz. 10.00 a odprawia je proboszcz z Suraża.

We wsi znajduje się również jeden sklep spożywczy, remiza strażacka. We wsi zarejestrowanych jest kilkanaście podmiotów gospodarczych związanych z rolnictwem, budownictwem i turystyką.

Najważniejsze instytucje obsługujące ludność Zawyk znajdują się w Surażu. W budynku administrowanym przez Urząd Miejski zlokalizowane są również; Ośrodek Zdrowia, Apteka, Poczta Polska, Bank Spółdzielczy. W Surażu ponadto znajduje się Ochotnicza Straż Pożarna, zapewniające bezpieczeństwo jego mieszkańców.

Wszystkie instytucje oświatowe obsługujące wieś znajdują się również w Surażu. W ramach Zespołu Szkół i Placówek Oświatowo-Wychowawczych funkcjonuje Przedszkole Samorządowe, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Publiczne do których uczęszcza 147 dzieci.

W 2010 r. Zawyki zyskały nowy wygląd poprzez budowę drogi asfaltowej i chodników a także przyzagrodowych oczyszczalni ścieków. Najcenniejszym walorem przyrodniczym Zawyk jest ponad 40 gniazd bociana białego oraz rzeka Narew. Zawyki kojarzone są z wsią „Taplary”, której powojenne losy opisał Edward Redliński w powieści „Konopielka”.

3. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

Wieś Zawyki wyróżnia się spośród innych wsi w gminie i województwie ciekawą przeszłością, do której nawiązując można budować tożsamość mieszkańców. W 2010 r. wieś Zawyki zyskała nowy wygląd poprzez budowę drogi asfaltowej i chodników, a także przyzagrodowych oczyszczalni ścieków. Dalszy rozwój wymaga dużych nakładów finansowych i zaangażowania mieszkańców.

Jednakże występuje tu i trudna sytuacja gospodarcza, która ma wpływ na sytuację społeczną w samej wsi, sprzyja to powstawaniu zjawisk patologicznych przejawiających się przede wszystkim w nadużywaniu alkoholu przez męską część mieszkańców wsi. Na domiar złego wezbrania wody podczas zimowych roztopów i letnich opadów i powodowanie strat w rolnictwie dodatkowo niekorzystnie wpływa na rozwój miejscowości.

Istniejące obiekty publiczne w postaci budynku byłej szkoły i remizy strażackiej pozostawały bez opieki ze strony władz i mieszkańców i podlegały dewastacji. Wieś nie do końca posiadała również rozwiązane problemy gospodarki ściekowej co jest bardzo istotne ze względu na położenie w obszarze chronionym.

Ważną rolę w życiu wsi spełniają dwa obiekty sakralne; kaplica p.w. Imienia Maryi i kapliczka nad źródłem z XVIII w. Ze względu na swoją wartość historyczną i kulturową wymagają one ciągłych nakładów na utrzymanie i remont. Są również miejscem integracji mieszkańców i źródłem ich duchowej odnowy.

Przy kaplicy działa również schola.

W ostatnich latach obudziła się w Zawykach inicjatywa lokalna. Przykładem tego jest powstanie Stowarzyszenia Nasze Zawyki i Ochotniczej Straży Pożarnej. Stowarzyszenie nabyło na swoją własność budynek byłej szkoły sprzedany przez gminę za dużą bonifikatą. Sukcesy odnoszą drużyny OSP reprezentujące gminę w zawodach strażackich na szczeblu powiatu.

Przesłanki wynikające z diagnozy stanu istniejącego we wsi dają podstawy do naprawy tego stanu rzeczy. Wieś wymaga dalszych inwestycji ale ze względu na swoją wielkość potrzebne jest wsparcie budżetu gminy środkami zewnętrznymi. Władze samorządowe doceniając aktywność i zaangażowanie mieszkańców wsi Zawyki będą ubiegać się o takie środki aby zaspokoić podstawowe potrzeby mieszkańców.

4. ANALIZA SWOT

Warunkiem niezbędnym do skutecznego zaplanowania rozwoju wsi jest dobra ocena jej aktualnego stanu oraz wiedza o czynnikach warunkujących jego kierunki rozwoju. Powszechnie stosowanym narzędziem służącym podsumowaniu wszystkich występujących czynników wzrostu i regresu jest analiza SWOT. Przy zastosowaniu tej metody mieszkańcy Zawyk ocenili wewnętrzne uwarunkowania rozwoju swojej miejscowości (słabe i mocne strony) oraz czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia)

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- Czyste środowisko przyrodnicze,- Istniejące walory kulturowe,- Sąsiedztwo obszaru chronionego,- Znaczący potencjał rolniczy,- Duże rezerwy wody pitnej,- Brak ciężkiego przemysłu,- Różnorodność atrakcji turystycznych,- Rozbudowa infrastruktury technicznej,- Wierność tradycjom,- Działalność OSP,	<ul style="list-style-type: none">- Niewystarczające środki na rozwój,- Brak postaw przedsiębiorczych,- Niekorzystne tendencje demograficzne,- Brak większych zakładów pracy,- Niska świadomość ekologiczna,- Brak zaufania do władz samorządowych,- Słabe zagospodarowanie turystyczne,- Brak postaw przedsiębiorczych,- Brak większych zakładów pracy,- Mała liczba organizacji organizacji i inicjatywy,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">- Położenie geograficzne wsi,- Rozwój kultury i życia duchowego,- Dobre warunki rozwoju rolnictwa,- Wykorzystanie środków unijnych,- Współpraca ze Starostwem,- Współpraca gminy z organizacją pozarządową,	<ul style="list-style-type: none">- Położenie z dala od głównych szlaków,- Trudne perspektywy rozwoju rolnictwa,- Wysokie koszty inwestycji Trudności w dostępie do środków UE,- Biurokratyczne przepisy hamujące rozwój,

5. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

Położenie geograficzne Zawyk nad Narwią oraz w środkowej części gminy determinuje kierunki ich rozwoju. Drugim argumentem są walory kulturowe i przyrodnicze. Trzecim bardzo istotnym czynnikiem jest aktywność mieszkańców wsi Zawyki. Wszystko jednak zależy od pozyskania znacznych środków finansowych na poprawę warunków życia mieszkańców wsi.

Ważnym kierunkiem do rozwoju wsi jest wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych. W celu poprawy stanu środowiska należałoby wybudować w pozostałych domach przydomowe oczyszczalnie ścieków we wsi.

Ważnym kierunkiem rozwoju wsi jest zaspokojenie potrzeb, kulturalnych, religijnych oraz bezpieczeństwa publicznego. Dużą rolę do działania wykazuje już Stowarzyszenie Nasze Zawyki poprzez organizację imprez okolicznościowych na rzecz mieszkańców. W budynku może funkcjonować świetlica wiejska, kawiarenka internetowa. Swoją siedzibę również może mieć tu OSP dla której należy zakupić wóz strażacki w celu poprawienia bezpieczeństwa oraz wyremontowanie Świetlicy Wiejskiej.

Dużą szansą rozwoju wsi może być turystyka. Przez wieś przebiegają cztery szlaki; Podlaski Szlak Bociani jako trasa rowerowa, Szlak Włókniarzy jako pieszy, samochodowy Szlak Konopielki, Szlak Wodny Pradoliny Narwi. We wsi powstają kwatery agroturystyczne ale organizowane przez przybyszy z zewnątrz. Do celów turystycznych można wykorzystać budynek byłej szkoły z działką.

6. ZADANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

Karta zadania nr 1

Nazwa zadania	Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków
Cel zadania	Poprawa warunków bytowych i sanitarnych mieszkańców
Przeznaczenie	Mieszkańcy wsi Zawyki
Czas realizacji	2017-2019
Koszty realizacji zadania	50 000 zł
Projekty	1. Wykonanie dokumentacji technicznych oczyszczalni 2. Budowa oczyszczalni

Karta zadania nr 2

Nazwa zadania	Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach prywatnych (mieszkańców wsi Zawyki) w szczególności instalacji kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych
Cel zadania	Poprawa warunków bytowych mieszkańców wsi
Przeznaczenie	Mieszkańcy wsi Zawyki
Czas realizacji	2017-2024
Koszty realizacji	800 000 zł
Projekty	1. Wykonanie dokumentacji technicznej 2. Montaż urządzeń

Karta zadania nr 3

Nazwa zadania	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej we wsi Zawyki z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, zagospodarowaniem terenu i jej otoczenia oraz zakup wyposażenia
Cel zadania	Świetlica wiejska miejsca integracji mieszkańców i turystów
Przeznaczenie	Mieszkańcy wsi Zawyki
Czas realizacji	2018 - 2024
Koszty realizacji	350 000 zł
Projekty	1. Wykonanie dokumentacji technicznej 2. Opracowanie wniosku aplikacyjnego 3. Termomodernizacja obiektu

Karta zadania nr 4

Nazwa zadania	Utwardzenie drogi gminnej do kaplicy w Zawykach
Cel zadania	Poprawa infrastruktury drogowej
Przeznaczenie	Poprawa dostępności komunikacyjnej do kościoła
Czas realizacji	2017 - 2018
Koszty realizacji zadania	100 000 zł
Projekty	1. Wykonanie dokumentacji technicznej 2. Budowa drogi

7. UWARUNKOWANIA REALIZACJI PLANU

Odpowiedzialność za wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości Zawyki spoczywać będzie na Radzie Miejskiej oraz Burmistrzu Suraża

Zgodnie z zapisami Ustawy o samorządzie gminnym Burmistrz Suraża, odpowiada za inicjowanie, formułowanie, zabezpieczenie środków finansowych i realizację zadań gminy, a więc za programowanie i realizację celów strategicznych oraz za monitorowanie i nadzór nad całością działań podejmowanych w Gminie na rzecz rozwoju. W rękach Burmistrza Suraża skupiają się wszystkie działania związane z wdrażaniem Planu Odnowy Miejscowości Zawyki.

Rada Miejska uchwalając POM określiła główne kierunki polityki rozwoju na poziomie miasta.

Odpowiedzialnym za wybór bezpośrednich wykonawców inwestycji oraz dostawców usług i towarów, a także za wykonanie wszelkich zaplanowanych i finansowych działań niezbędnych dla osiągnięcia wyznaczonych celów będzie Burmistrz Suraża.

Za przeprowadzenie przetargów na inwestycje i usługi związane z realizacją projektów zawartych w POM odpowiadać będą wyznaczeni pracownicy Urzędu Miejskiego.

Za gromadzenie odpowiedniej dokumentacji i danych pozwalających na pełną kontrolę sposobu realizacji projektu odpowiedzialni będą wyznaczeni pracownicy Urzędu Miejskiego w Surażu.

Podstawową zasadą na której opierać się będzie zarządzanie planem jest zasada zrównoważonego rozwoju. Podstawą wdrażania musi być zintegrowane działanie.

Aby zapewnić szeroki udział społeczny w działaniach konsultacyjnych i koordynacyjnych pracy nad planem Burmistrz Suraża, na Sesji Rady Miejskiej będzie:

- rekomendował Radzie Miejskiej dokumenty programowe ważne dla polityki rozwoju miejscowości,
- rekomendował Radzie Miejskiej propozycje zmian w dokumentach programowych.

8. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

W celu zapewnienia efektywnego i oszczędnego wydatkowania publicznych środków finansowych stworzono spójny system monitorowania programu.

Odpowiedzialność za monitorowanie Planu spoczywać będzie na Komisji ds. Planowania Strategicznego] która będzie dokonywać okresowych przeglądów wdrażania programu lokalnego. Bieżący monitoring sprawowany będzie przez instytucję zarządzającą programem w Urzędzie Miejskim czyli Burmistrza Suraża, a w jego imieniu Sekretarza Gminy. Organy te zobligowane są do raportowania raz w roku z realizacji wdrażania planu rozwoju lokalnego i na koniec inwestycji - raport końcowy.

Dla prawidłowego monitorowania niezbędne jest śledzenie zarówno postępów w realizacji celów Planu, jak i materializacji priorytetów i działań.

Ma to umożliwić ocenę prawidłowości i efektywności zadań oraz sprawne i elastyczne reagowanie na zmiany. Analiza powinna odbywać się w dwóch płaszczyznach, obejmujących ewolucję sytuacji wewnętrznej gminy oraz zmiany zachodzące w jej otoczeniu.

System monitorowania POM obejmował będzie obserwację realizacji celów i priorytetów rozwoju oraz realizację programu i projektów z niego wynikających. W związku z tym Plan będzie monitorowany i oceniany poprzez następujące wskaźniki:

1. Liczba km zbudowanych i zmodernizowanych dróg.
2. Liczba nowopowstałych i zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej
3. Liczba nowych i utrzymanych miejsc pracy.
4. Liczba osób podejmujących własną działalność gospodarczą.
5. Liczba użytkowników korzystających z Internetu.
6. Liczbę i jakość oddanych urządzeń wodociągowych i urządzeń służących odprowadzaniu i zagospodarowaniu ścieków bytowych.

System monitorowania planu rozwoju ma zapewnić:

- kontrolę efektywnej realizacji przyjętych programów, osiągniętych rezultatów i wpływu, jaki wywierają podejmowane działania,
- skuteczne informowanie i ocena realizacji - wdrażanie celów i priorytetów.

Monitoring powinien umożliwić korygowanie działań, które nie przynoszą planowanych efektów, reagowanie na zmiany sytuacji w regionie.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Q.F.2.
Agnieszka Edyta Filipczuk-Żamojda